РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
II-2 У. 22167/18
07.07.2022. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Драгана Јовановића, председника већа, Наташе Коцић Филиповић и Бисерке Савић, чланова већа, са судским саветником Иваном Милосављевић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби коју је поднела тужиља АА из ..., ..., коју заступа пуномоћник ББ из ..., ..., против туженог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, ради поништаја решења, број 132-04-00179/2018-13 од 13.09.2018. године, у предмету признавања права на накнаду зараде за време породиљског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, у нејавној седници већа, одржаној 07.07.2022. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, број 132-04-00179/2018-13 од 13.09.2018. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени орган Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, да тужиљи АА из ..., плати трошкове спора у износу од 9.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем одбијена је жалба тужиље изјављена против решења општинске управе Куршумлије, број 553-21/2018 од 13.07.2018. године. Наведеним првостепеним решењем, ставом првим диспозитива, тужиљи, запосленој у ВВ, признато је право на накнаду зараде за време породиљског одсуства, почев од 13.03.2018. године, закључно са 22.06.2018. године и право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета почев од 23.06.2018. године, закључно са 12.03.2019. године, у износу од (бруто) 31.869,73 динара, што представља просечну основну зараду запосленој утврђену у смислу члана 11. Закона о финансијској подршци породици са

децом. Ставом другим диспозитива, одређено је да тужиљи припада 100% од износа накнаде зараде утврђеног у ставу 1. диспозитива, сходно члану 12. Закона о финансијској подршци породици са децом, а што износи 31.869,73 динара (бруто), односно 23.840,68 динара (нето). Ставом трећим диспозитива наведеног решења одређено је да се износ накнаде зараде утврђен у ставу 2. диспозитива неће мењати за време остваривања права, изузев усклађивања са кретањем минималне и максималне зараде у Републици Србији, према подацима које објави републички орган надлежан за послове статистике. Ставом четвртим диспозитива, одређено је да је послодавац дужан да износ накнаде зараде утврђен у ставу 2. диспозитива исплати подносиоцу захтева истовремено са исплатом зарада осталим запосленим. Ставом петим диспозитива одређено је да ће исплаћена средства из става 2. диспозитива бити рефундирана послодавцу по достављању доказа да је исплатио накнаду зараде, док је ставом шестим диспозитива одређено да је корисник дужан да пријави сваку промену која је од утицаја на коришћење права, у року од 15 дана од дана настале промене.

Тужбом поднетом Управном суду дана 07.12.2018. године, тужиља истиче да је остваривала месечну зараду код послодавца ВВ, за период од септембра 2015. до фебруара 2016. године, у бруто износу од 68.000,00 динара, што за 12 месеци чини бруто износ од 816.000,00 динара. Наводи да тужени орган није правилно применио законски основ за утврђивање висине накнаде зараде у смислу члана 11. Закона о финансијској подршци породици са децом, којим се утврђује да се накнада зараде за време породиљског одсуства и одсуства са рада ради неге детета обрачунава и исплаћује у висини основне зараде запосленог за месец који претходи месецу у коме отпочиње коришћење одсуства, увећане по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу, у складу са законом. Како тужени орган није извршио обрачун накнаде у износима који представљају стварну месечну зараду тужиље, то предлаже да Суд тужбу уважи, поништи оспорено решење и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном органу, као и да јој накнади трошкове у износу од 16.500,00 динара, на име састава тужбе.

Тужени орган је, у одговору на тужбу, остао у свему при разлозима датим у образложењу оспореног решења. Истиче да је обавеза туженог органа, као и локалних самоуправа да приликом одлучивања о праву води рачуна о наменском коришћењу буџетских средстава и спречавању злоупотребе права, као и довођење свих породиља у једнак положај да остварују накнаду зараде на законом прописан начиин, у износу који представља њихову стварну основну зараду, а не накнаду зараде која је резултат неоснованог увећања, по сазнању за трудноћу, од стране послодавца. Предложили су да суд тужбу одбије као неосновану.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са одредбом члана 41. став 1. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр. 111/09), Управни суд је, по оцени навода тужбе, одговора на тужбу и списа предмета ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Из списа предмета и образложења ожалбеног решења, произлази да је тужени орган увидом у списе предмета утврдио да је тужиља засновала радни однос на одређено време у предузећу ВВ дана 24.08.2017. године, на основу Уговора о раду 24.08.2017.године, на радном месту – менаџер, са средњом стручном спремом, да је

наведеним уговором њена зарада утврђена у бруто износу од 68.000,00 динара, да је са коришћењем породиљског одсуства започела 13.03.2018. године; да су зараде других запослених у наведеном периоду биле на нивоу минималне зараде и да није било увећања зараде, да је тужиља непосредно и непрекидно пре отпочињања породиљског одсуства била у радном односу више од шест месеци и да је дете, ГГ рођена ...године, према редоследу рођења мајци друго дете. Тужени орган је ценио наводе истакнуте у жалби, али их није прихватио, наводећи да нема законског основа, а ни економског оправдања да се тужиљи Уговором о раду утврђује већа основна зарада у односу на остале запослене, а посебно у односу на зараду директора предузећа, изузев да се на овај начин увећа њена просечна основна зарада у периоду који је од утицаја на утврђивање накнаде зараде и да јој се у периоду коришћења породиљског одсуства из средстава буџета Републике Србије врши исплата накнаде зараде у непripадајућем, увећаном износу. Имајући у виду наведене чињенице, приликом утврђивања основне зараде тужиље у периоду који је од утицаја на остваривање права (март 2017. - фебруар 2018. године), за период када тужиља није била у радном односу (март 2017-23. август 2017.године) узет је износ 50% просечне месечне зараде у Републици Србији, према подацима које је објавио републички орган надлежан за послове статистике, у месецу који претходи месецу отпочињања одсуства. За период када је жалиља радила (24 август 2017. године - фебруар 2018. године) узет је износ минималне зараде, односно није прихваћен износ основне зараде жалиље утврђен Уговором о раду од 24.08.2017. године, јер је неоправдано виши од зараде других запослених, супротно одредби члана 104. Закона о раду. На основу извештаја о исплаћеним зарадама жалиље и других запослених, а у смислу напред наведеног начина утврђивања основне зараде, просечна основна бруто зарада жалиље, увећана по основу времена проведеног на раду, за период рада остварен у радном односу у складу са Законом, за 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње коришћење одсуства, износи месечно 31.869,73 динара. На основу напред наведеног, тужени је нашао, да тужиља може остварити, односно да се послодавцу могу рефундирати средства у висини утврђеној првостепеним решењем, а преостали износ послодавац може се исплатити из сопствених средстава, па је на основу изложеног решено као у диспозитиву.

Одредбом члана 10. став 1. тачка 1. Закона о финансијској подршци породици са децом (“Службени гласник РС” бр. 16/02, 115/05 и 107/09), прописано је да накнада зараде за време породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета остварују 1) запослени код правних и физичких лица и 2) лица која самостално обављају делатност.

Одредбом члана 11. став 1. истог закона прописано је да се накнада зараде за лица из члана 10. став 1. тачка 1) овог закона утврђује у висини просечне основне зараде запосленог за 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње коришћење одсуства, увећане по основу времена проведеног на раду, за сваку пуну годину рада остварену у радном односу у складу са Законом, а највише до пет просечних месечних зарада у Републици Србији. Одредбом става 2. истог члана закона прописано је да накнада зараде за лица из члана 10. став 1. тачка 1) овог закона која су била у радном односу мање од 12 месеци, утврђује се тако што се за месеце који недостају до 12 месеци као зарада узима 50% просечне месечне зараде у Републици Србији, према подацима које објави републички орган надлежан за послове статистике, у месецу који претходи месецу отпочињања одсуства. Чланом 12. став 1. истог закона прописано је

да пун износ накнаде зараде, утврђен у смислу члана 11. овог закона, припада лицима из члана 10. овог закона под условом да су непосредно пре остваривања овог права била у радном односу и по том основу остваривала зараду, или накнаду зараде, односно самостално обављала делатност више од шест месеци неперекидно.

Одредбом члана 2. Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом ("Службени гласник РС", бр. 29/2002, 80/2004, 123/2004, 17/2006, 107/2006, 51/2010, 73/2010, 27/2010), између осталог, прописано је да послодавац доставља: 1) решење о праву на породиљско одсуство, праву на одсуство са рада ради неге детета и праву на одсуство са рада ради посебне неге детета; 2) уговор о раду; 3) потврду о висини основне зараде запосленог и увећане зараде, по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу у проценту утврђеном у члану 108. став 1. тачка 4) Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05 и 54/09), за 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње коришћење одсуства, за сваки месец појединачно; 4) обрачун зараде, односно накнаде зараде који је дужан да достави запосленом, у складу са законом, за последњих 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње одсуство, за сваки месец појединачно; 5) извештај (извод) банке о исплаћеној заради и уплаћеним порезима и доприносима за последњих 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње одсуство, за сваки месец појединачно; 6) потврду надлежног органа о месечној основици на коју се плаћају доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за последњих 12 месеци која претходе месецу у коме је започето коришћење одсуства, и по истеку године решење о коначној основици, само за лице које самостално обавља делатност.

Имајући у виду цитиране одредбе Закона о финансијској подршци породици са децом и Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом, као и изложено стање ствари утврђено од стране управих органа, Суд оцењује да се основано наводима тужбе указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиље, јер органи надлежни за решавање нису донели одлуку у овој правној ствари ценећи доказе који се налазе и списима предмета и применом меродавног правног прописа. Такође, тужени орган се у оспореном решењу не позива на законски пропис на основу кога закључује да се тужиљи, на име накнаде, може признати само износ из диспозитива ожалбеног решења, а да преостали износ послодавац може исплатити из сопствених средства. Наиме, првостепени и тужени орган су за основицу за обрачун накнаде, за период када је тужиља радила, узели износ минималне зараде, наводећи да је тај износ зараде исплаћиван другим запосленима код истог послодавца, односно нису прихватили износ основне зараде тужиље утврђен Уговором о раду од 24.08.2017. године, на који износ је послодавац вршио уплату доприноса. На овај начин органи су поступили супротно цитираним одредбама Закона о финансијској подршци породици са децом, с обзиром на то да одредбе тог закона не дају право органу да произвољно одређује висину накнаде, већ му налаже обавезу да исту утврди на основу стварно остварене зараде на коју су плаћени доприноси за социјално осигурање. Право на накнаду зараде и начин утврђивања висине накнаде зараде прецизно је уређен законом, а право доносиоца решења да одреди другачији износ накнаде је, сходно члану 11. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом, искључиво везан за највиши износ и ограничен је на пет просечних зарада у Републици Србији, што у овој управној ствари

није случај. Са наведеног разлога Суд налази да је оспореним решењем првостепени орган повредио одредбу члана 11. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом, што је довело до неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а како наведене неправилности у жалбеном поступку другостепени орган није санкционисао, то је и сам оспореним решењем повредио закон на штету тужиље.

Полазећи од изнетог и одредбе члана 33. став 2. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да су се у конкретном случају стекли услови за одлучивање о законитости оспореног решења без одржавања усмене јавне расправе. Ово стога што је одлука суда у предметној правној ствари заснована на утврђеној погрешној примени материјалног права од стране туженог органа, а које повреде које је тужени дужан да отклони у поновном поступку одлучивања по жалби.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиље, Управни суд је одлучио као у ставу I диспозитива пресуде, на основу одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима и предмет вратио надлежном органу на поновно одучивање, сагласно одредби члана 42. став 1. наведеног закона, при чему је тужени дужан да у поновном поступку донесе ново и на закону засновано решење, везан правним схватањем и примедбама суда изнетим у пресуди, сагласно одредби члана 69. став 2. наведеног закона.

Одлучујући о захтеву тужиље за накнаду трошкова спора, на основу члана 66. и 67. Закона о управним споровима и члана 153. став 1., 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/2011...18/20), који се сходно примењују на основу члана 74. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да је захтев основан, па је, обавезао туженог да тужиљи исплати трошкове управног спора за састав тужбе адвоката у износу од 9.000,00 динара, према Тарифном броју 42. став 1. у вези тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...37/21), док је за преостали износ, до тражених 16.500,00 динара, захтев тужиље прекомеран, одлучујући као у ставу II диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 07.07.2022. године, II-2 У. 22167/18

Записничар
Ивана Милосављевић,с.р.

Председник већа-судија
Драган Јовановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

JJ